

Новий маркіруючий горизонт в основі тоарського ярусу донецької юри

В стратиграфічній схемі юрських відкладів північно-західної окраїни Донбасу тоарський ярус розділяється на лінгулові (нижній і середній тоар) та естерієві (верхній тоар) верстви. Як показав досвід робіт тресту «Артемгеология», положення цих верств в Бахмутській улоговині витримано на всій дослідженій площі розвитку тоарських відкладів, що дало змогу використовувати їх як маркіруючі горизонти.

Зараз в результаті проведених геологозйомочних робіт встановлено, що нижче лінгулових верств виділяються і добре розпізнаються у полі верстви, які містять масові скупчення крупних піщаних форамініфер—представників роду *Ammodiscus*. Тут присутні *Ammodiscus marginatus* Карт., *Ammodiscus incertus* (Ogb.) і невизначимі до виду уламки черепашок. Поряд з амодискусами зустрічаються *Ammobaculites foutinensis* (Terq.), *Ammobaculites agglutinans* (Ogb.), *Trochammina squamataformis* Карт. (визначення З. Н. Подоба — Харківський університет). Ці форми зустрічаються і в більш високих верствах тоару, проте в основі його вони утворюють характерний маркіруючий горизонт, представлений глинистими породами, переповненими скупченнями амодискусів, видимих простим оком. Потужність горизонту з амодискусами становить 3—5 м. Положення верств всюди стабільне (15—20 м нижче лінгулових верств).

Значення виділених верств як маркіруючого горизонту безперечне. Вони дають можливість виключно точного визначення нижньої границі тоарського ярусу (навіть у випадку залягання його на сіро-кольорових глинах тріасу), а також границі тріасу і юри.

Численні відслонення, в яких можна спостерігати амодискусові верстви тоарського ярусу, є в районі сіл Миколаївка, Никифорівка, Бурханово та в інших місцях. Вони відмічалися також в керні багатьох свердловин.

Практичне значення нового маркіруючого горизонту перевірено на практиці геологозйомочних робіт. Зокрема, дуже показовим є дослід картування границі тріасу та юри в районі м. Ізюм, в результаті чого встановлені зв'язок і характер зчленування Співаковської та Кам'янської структур.

Поряд з маркіруючими властивостями амодискусових верств можливе застосування їх як місцевого стратиграфічного розподілу тоарського ярусу. Стратиграфічне положення їх в складі тоарського ярусу визначається заляганням нижче лінгулових верств, датованих В. П. Макридіним та Б. П. Стерліним як нижній і середній тоар, тобто низи тоарського ярусу. На відзнаку від амодискусових верств аалену, виділених Б. П. Стерліним, нові верстви можна називати нижніми.

В. Г. Коначов
Артемівська комплексна ГРЕ

АКАДЕМІЯ НАУК
УКРАЇНСЬКОЇ РСР
ВІДДІЛ НАУК
ПРО ЗЕМЛЮ ТА КОСМОС

ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ
ГЕОЛОГІЇ І ОХОРОНИ
НАДР ПРИ РАДІ
МІНІСТРІВ УРСР

ГЕОЛОГІЧНИЙ ЖУРНАЛ

Том XXIV, вип. 2

37337

Библиотека Отделения
Геолого-Географических Наук
Академии Наук СССР

ВИДАВНИЦТВО «НАУКОВА ДУМКА»
КИЇВ — 1964